Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 11.06.2014 www.osw.waw.pl

Litwa wkrótce w strefie euro

Joanna Hyndle-Hussein

7 maja Komisja Europejska i Europejski Bank Centralny wydały zgodę na przyłączenie się Litwy do strefy euro od stycznia 2015 roku. Pozytywną rekomendację instytucje te prześlą Radzie Unii Europejskiej, która podejmie ostateczną decyzję w połowie lipca. Będzie ona zapewne pozytywna, gdyż Litwa spełnia kryteria z Maastricht. Tym samym Litwa będzie ostatnim z trzech państw bałtyckich, które przyłączy się do strefy euro. Pierwsza przyjęła euro Estonia w roku 2011, Łotwa zaś posługuje się europejską walutą od początku 2014 roku.

Komentarz

- Próbę wejścia do strefy euro Litwa podjęła jako pierwsza w regionie, już w roku 2007, jednak przekroczenie poziomu inflacji o 0,1 punkt procentowy, spowodowane podwyżką cen gazu importowanego od Gazpromu, zniweczyło te plany. W kwietniu 2014 roku średnia roczna inflacja na Litwie wyniosła 0,6%, czyli znacznie poniżej wymaganego kryterium inflacji ustanowionego na poziomie 1,7%. Pozostałe warunki Litwa spełniała z wyraźną rezerwą: wskaźnik deficytu budżetowego kraju wyniósł w ubiegłym roku 2,2% PKB przy dopuszczalnym maksymalnym zadłużeniu na poziomie 3%. Dług publiczny w roku 2013 wyniósł 39,4% PKB przy dopuszczalnym maksimum 60% PKB. Litewska waluta narodowa lit już od roku 2004 została objęta przez europejski mechanizm stabilizacji walutowej ERM II. Obecne wyniki gospodarcze są skutkiem konsekwentnej polityki fiskalnej i reform gospodarczych, które Litwa przeprowadza od połowy lat 90. W roku 1995 PKB Litwy stanowił 35% *per capita* średniej europejskiej, a wedle szacunków Komisji Europejskiej w roku 2015 wzrośnie do 78%.
- Wzrost inflacji w roku 2007 sprawił, że Litwa utraciła pozycję regionalnego lidera w procesie integracji ze strefą euro, którą przejęła Estonia. Tallinowi najszybciej udało się przełamać niekorzystne tendencje w gospodarce pomimo recesji, która wymusiła na państwach bałtyckich utrzymywanie reżimu budżetowego i ograniczenie wydatków socjalnych. Kryzys strefy euro nie wpłynął na zmianę decyzji o kontynuowaniu przygotowań do przyjęcia euro w państwach bałtyckich. Integracja ze strefą euro była decyzją polityczną wynikającą z sytuacji geopolitycznej państw bałtyckich.
- Obecna determinacja władz litewskich, by jak najszybciej wypełnić kryteria członkostwa, podyktowana była także względami gospodarczymi. Po wejściu Estonii, a następnie Łotwy do strefy euro, władze litewskie obawiały się, że ich kraj przestanie być konkurencyjny i straci inwestorów zagranicznych, którzy chętniej skierują się na Łotwę i

do Estonii. Władze Litwy, która kilkakrotnie przeżywała kryzysy bankowe związane z bankructwami popularnych instytucji finansowych (w ostatnich latach bank Snoras), są zadowolone z włączenia ich banków do Unii Banków Europejskich i z objęcia ich Nadzorem Europejskiego Banku Centralnego. Kolejnym priorytetem litewskiej polityki zagranicznej w obszarze gospodarczym jest członkostwo w Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), której członkiem jest już Estonia, a Łotwa uzyskała zaproszenie do negocjacji w roku 2013. Litwa spodziewa się uzyskać takie zaproszenie w roku 2016, a w kolejnym – członkostwo.